

HERSTELBESLUIT OMGEVINGSVERGUNNING WET ALGEMENE BEPALINGEN OMGEVINGSRECHT

voor: Wijziging van het besluit van 30 juni 2020, gewijzigd bij besluit van 16 februari 2021, waarbij een omgevingsvergunning is verleend voor het oprichten en het in werking hebben van een windpark van 16 windturbines (windpark Delfzijl Zuid Uitbreiding)

verleend aan: Vereniging Koepel Windpark Delfzijl Zuid Uitbreiding, d.d. 30 juni 2020

bevoegd gezag: Gedeputeerde staten van Groningen

kenmerk: Z2021-006805

locatie: Windpark Delfzijl Zuid Uitbreiding

Inhoud

1	Herstelbesluit.....	3
1.1	Aanleiding.....	3
1.2	Besluit.....	3
1.3	Beroep	4
1.4	Inwerkingtreding.....	4
1.5	Ondertekening	4
2	Procedure	5
2.1	Gecoördineerde voorbereiding.....	5
2.2	Aanpassing	5
2.3	Aanvulling aanvraag	5
2.4	Adviezen.....	5
2.5	Publicatie herstelbesluit	5
2.6	Zienswijzen.....	6
2.7	Ambtshalve wijziging	6
2.8	Verzending	6
3	Inhoudelijke overwegingen	7
3.1	Bouwen van een bouwwerk.....	7
	Toetsing aan het bestemmingsplan	7
	Conclusie toetsing aan het bestemmingsplan	8
3.2	Milieu.....	8
	Toetsingskader	8
	Geluid	9
	Slagschaduw	11
	Lichtschittering/reflectie	12
	Externe veiligheid.....	12
	Eindconclusie	13
4	Voorschriften	14

1 Herstelbesluit

1.1 Aanleiding

Gedeputeerde staten hebben op 30 juni 2020 aan Vereniging Koepel Windpark Delfzijl Zuid Uitbreiding een omgevingsvergunning afgegeven voor de activiteiten bouwen en het oprichten en in werking hebben van een inrichting. De omgevingsvergunning, met kenmerk OLO –2907573 en 4773181, ziet op het oprichten en in werking hebben van 16 windturbines en 4 inkoopstations in het gebied dat omsloten wordt door de provinciale weg N362 aan de westzijde, het Termuntendiep aan de oostzijde en het bestaande Windpark Delfzijl Zuid aan de noordzijde. De Zomerdijk loopt in oost–west richting door het plangebied.

Tegen dit besluit is beroep ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de Afdeling).

Bij besluit van 16 februari 2021 hebben wij de omgevingsvergunning gewijzigd door het veranderen van de positie van de vier inkoopstations met een verschuiving van enkele meters binnen de vrijwaringszone rondom de turbines 14 en 15 en het wijzigen van het voorschrift over de wijze van meten van de fundatiehoogte.

Tussenuitspraak en herstelgelegenheid

Bij tussenuitspraak van 30 juni 2021 (202003882/1/R3, ECLI:NL:RVS:2021:1395) heeft de Afdeling vastgesteld dat zowel het bestemmingsplan *Windpark Delfzijl Zuid Uitbreiding 2020* van de raad als de omgevingsvergunning van gedeputeerde staten gebreken bevatten. De Afdeling heeft in de uitspraak de raad en gedeputeerde staten gelegenheid gegeven om de gebreken binnen 26 weken na de uitspraak te herstellen.

Toelichting

De Afdeling heeft vastgesteld dat de windturbinebepalingen uit het Activiteitenbesluit milieubeheer (hierna: het Activiteitenbesluit) en de Activiteitenregeling milieubeheer (hierna: de Activiteitenregeling) in strijd zijn met het recht van de Europese Unie, omdat er geen milieueffectbeoordeling is verricht. De Afdeling heeft gelet hierop vastgesteld dat de windturbinebepalingen buiten toepassing dienen te worden gelaten. Het gevolg van deze uitspraak is dat niet mag worden uitgegaan van de rechtstreekse werking van de normen voor geluid, slagschaduw, lichtschittering/reflectie en externe veiligheid. Deze milieuaspecten moeten alsnog worden voorzien van een beoordeling op basis waarvan eventueel vergunningvoorschriften moeten worden opgenomen.

De aanvraag om verlening van de omgevingsvergunning moet daardoor opnieuw worden beoordeeld voor de activiteiten bouwen (artikel 2.1 lid 1 onder a van de Wabo) en oprichting en in werking hebben van een inrichting (artikel 2.1 lid 1 onder e van de Wabo). De aanvraag is aangevuld op 17 augustus 2021 met een rapportage inzake milieunormering en een verzoek om het besluit aan te vullen naar aanleiding van de tussenuitspraak.

Gedeputeerde staten hebben besloten om het besluit van 30 juni 2020 te wijzigen. Met onderhavig herstelbesluit wordt hieraan invulling gegeven.

1.2 Besluit

Gedeputeerde staten zijn voornemens te besluiten de omgevingsvergunning van 30 juni 2020, gewijzigd bij besluit van 16 februari 2021, als volgt aan te passen:

- I. Gelet op artikel 2.1 lid 1 onder a van de Wabo, een aanvullende onderbouwing van de activiteit bouwen in paragraaf 3.1 van het besluit van 30 juni 2020 op te nemen;
- II. Gelet op artikel 2.1 lid 1 onder e van de Wabo, een aanvullende onderbouwing en voorschriften voor de activiteit oprichten en in werking hebben van een inrichting in paragraaf 3.2 van het besluit van 30 juni 2020 op te nemen;
- III. In paragraaf 1.2 van het besluit van 30 juni 2020 beslispunt 5 te laten vervallen;
- IV. De omgevingsvergunning van 30 juni 2020, gewijzigd bij besluit van 16 februari 2021, voor het overige ongewijzigd te laten.

1.3 Beroep

Tegen de oorspronkelijke omgevingsvergunning is beroep aanhangig bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. De beroepen zijn op grond van artikel 6:19 van de Algemene wet bestuursrecht ook gericht tegen het herstelbesluit.

Tegen dit herstelbesluit staat beroep open. Belanghebbenden kunnen tegen de inhoud van dit herstelbesluit beroep instellen bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State zes weken vanaf de dag dat het ter inzage is gelegd.

1.4 Inwerkingtreding

Het definitieve besluit treedt in werking op de dag na afloop van de beroepstermijn. Als er een verzoek om voorlopige voorziening is gedaan, treedt dit besluit niet in werking voordat op dat verzoek is beslist.

1.5 Ondertekening

Groningen, 23 december 2021

Het college van Gedeputeerde Staten van Groningen,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

, voorzitter.

, secretaris.

2 Procedure

2.1 Gecoördineerde voorbereiding

Wij hebben op 17 september 2019 besloten toepassing te geven aan artikel 9f lid 6 van de Elektriciteitswet 1998 en af te zien van de uitoefening van bevoegdheid om de besluiten die nodig zijn voor het Windpark Delfzijl Zuid Uitbreiding te coördineren, zoals is bepaald in artikel 9f lid 1 van de Elektriciteitswet 1998.

Op grond van het besluit van de raad van Delfzijl op 11 juli 2019, bevestigd op 25 juni 2020, is toepassing gegeven aan de coördinatie-regeling als bedoeld in artikel 3.30, eerste lid, aanhef en onder b, van de Wro en zijn de procedures voor het bestaande bestemmingsplan en – omgevingsvergunning gecoördineerd gevoerd.

De voorbereiding van dit herstelbesluit wordt eveneens gecoördineerd met de aanpassing van het bestemmingsplan.

2.2 Aanpassing

Ten aanzien van de gevolgde procedure zijn de procedurele overwegingen in hoofdstuk van 2 van het besluit van 30 juni 2020 onverkort van toepassing, behoudens de paragraaf 2.7 (Activiteitenbesluit milieubeheer). Deze paragraaf vervalt.

2.3 Aanvulling aanvraag

Op 17 augustus 2021 is een aanvulling op de aanvraag ontvangen. De aanvulling betreft het verzoek tot wijziging van de omgevingsvergunning door daaraan vergunningvoorschriften te verbinden met het oog op het belang van de bescherming van het milieu (art. 2.22, lid 2 juncto art. 2.14, lid 3 Wabo). Als bijlage bij deze aanvraag is een rapportage overlegd, waarin een nadere toelichting is gegeven over de gevolgen van windturbines voor het milieu, namelijk het 'Onderzoek milieunormen windenergie Windpark Delfzijl Zuid Uitbreiding', rapport 716113|v1.0 d.d. 17 augustus 2021 van Pondera Consult. Dit rapport heeft betrekking op de aspecten geluid, slagschaduw, externe veiligheid en lichtschildering en biedt eveneens een onderbouwing voor de normstelling met per milieu-aspect berekeningen met een bandbreedte aan normen. Dit rapport maakt ook onderdeel uit van het bestemmingsplan "Wijziging Windpark Delfzijl Zuid Uitbreiding 2020" met identificatienummer NL.IMRO.1979.68BP-ON01 van de gemeente Eemsdelta (verder: de Wijziging).

2.4 Adviezen

Op grond van artikel 6.1 Besluit omgevingsrecht (Bor) is advies gevraagd aan het college van burgemeester en wethouders van gemeente de Eemsdelta. Het betreffende advies is in overleg ingebracht en bij dit besluit betrokken.

2.5 Publicatie herstelbesluit

Van dit herstelbesluit wordt mededeling gedaan door publicatie in het Dagblad van het Noorden, editie Noord en Oost, diverse huis-aan-huis-bladen (waaronder de Eemsbode) en op de gemeentelijke en provinciale website (www.eemsdelta.nl en www.provinciegroningen.nl). Van dit herstelbesluit wordt tevens mededeling gedaan door publicatie in de Staatscourant.

2.6 Zienswijzen

Tegen het ontwerp van dit herstelbesluit zijn zienswijzen ingediend. De behandeling van de zienswijzen is in een antwoordnota zienswijzen opgenomen. In de genoemde antwoordnota vindt u de inhoudelijke reacties op de zienswijzen voor zover deze niet zijn opgenomen in het besluit zelf. De antwoordnota maakt, voor zover de zienswijzen zich richten tegen het ontwerp van onderhavig herstelbesluit, onderdeel uit van het herstelbesluit. In de antwoordnota is aangegeven of de zienswijzen aanleiding geven om het onderhavige besluit aan te passen. Het besluit is aangepast naar aanleiding van de zienswijzen op het volgende punt:

- de term "programmeerbare stilstandvoorziening" is vervangen door de term "automatische stilstandvoorziening".

2.7 Ambtshalve wijziging

Voorschrift 3.1 wordt vervangen door het voorschrift zoals opgenomen onder paragraaf 4, punt 6.

2.8 Verzending

Een exemplaar van dit herstelbesluit met bijlagen wordt verzonden aan:

- Gemeente Eemsdelta;
- Gemeente Oldambt;
- Gemeente Midden-Groningen;
- Gemeente Het Hogeland;
- Waterschap Hunze en Aa's.

Een exemplaar van de kennisgeving en de zienswijzennota zal aan de indieners van de zienswijzen worden verstuurd.

3 Inhoudelijke overwegingen

Aan dit herstelbesluit liggen de volgende inhoudelijke overwegingen ten grondslag.

3.1 Bouwen van een bouwwerk

De navolgende tekst van deze paragraaf vervangt de toetsing aan het onderdeel 'toetsing aan bestemmingsplan' uit paragraaf 3.1 uit het besluit van 30 juni 2020.

Toetsing aan het bestemmingsplan

Voor de gronden waarop het project wordt gerealiseerd geldt het bestemmingsplan *Windpark Delfzijl Zuid Uitbreiding 2020* (NL.IMRO.0010.48BP-VG01, vastgesteld op 25 juni 2020). De vaststelling van dit bestemmingsplan is gecoördineerd met de verlening van de omgevingsvergunning van 30 juni 2020. Daarnaast geldt ter plaatse van het geplande windpark ook het bestemmingsplan "Buitengebied-Zuid" (NL.IMRO.0010.06BP-VG02, vastgesteld 19 december 2013) van de voormalige gemeente Delfzijl. Dit bestemmingsplan is en blijft ook van toepassing, tenzij het bestemmingsplan "Windpark Delfzijl Zuid Uitbreiding (2020)" van toepassing is. Aanvullend is de Wijziging van toepassing.

De gronden waar de turbines met de kraanopstelplaatsen en de inkoopstations zijn gelegen hebben de bestemming "Bedrijf – Windturbinepark Voorlopig" en zijn aangeduid als "vrijwaringszone – windturbine". Volgens artikel 4 van de planregels van het bestemmingsplan zijn de gronden met de bestemming "Bedrijf – Windturbinepark Voorlopig" onder andere bestemd voor:

- a. de opwekking van duurzame elektriciteit door middel van windturbines, met dien verstande dat maximaal 1 windturbine per bestemmingsvlak is toegestaan;
- b. opstelplaatsen ten behoeve van de bouw en het onderhoud van windturbines, met dien verstande dat de artikelen 4.1.1 b, artikel 8.2.1, sub a, onder 1 en artikel 8.3, sub b gezamenlijk toestemming geven voor maximaal 1 opstelplaats per windturbine met een maximale oppervlakte van 5.100 m² per opstelplaats;
- c. inkoopstations;
- d. (overige) voorzieningen ten behoeve van de aanleg van het windturbinepark;
- e. bij deze bestemming behorende voorzieningen zoals overige nutsvoorzieningen, kabels en leidingen, hekwerken en infrastructurele voorzieningen;
- f. kunstwerken, alsmede voorzieningen ten behoeve van de bediening van kunstwerken;
- g. wegen en paden, in- en uitritten, alsmede bijbehorende waterhuishoudkundige voorzieningen zoals bermlopen, bruggen en duikers;
- h. voor zover niet strijdig met de belangen van het bepaalde in sub a t/m g, is het volgende toegestaan:
 1. agrarische activiteiten en grondgebruik;
 2. cultuurgrond;
 3. extensief dagrecreatief medegebruik.

Op grond van artikel 8.2.1 lid a is op de gronden met de aanduiding "vrijwaringszone – windturbine" wiekoverslag van de turbine toegestaan, alsmede:

1. opstelplaatsen ten behoeve van de bouw en het onderhoud van windturbines, met dien verstande dat de artikelen 4.1.1 b, artikel 8.2.1, sub a, onder 1 en artikel 8.3, sub b gezamenlijk toestemming geven voor maximaal 1 opstelplaats per windturbine met een maximale oppervlakte van 5.100 m² per opstelplaats;
2. inkoopstations;
3. (overige) voorzieningen ten behoeve van de aanleg van het windturbinepark;
4. bij deze bestemming behorende voorzieningen zoals overige nutsvoorzieningen, kabels en leidingen, hekwerken en infrastructurele voorzieningen;

5. kunstwerken, alsmede voorzieningen ten behoeve van de bediening van kunstwerken;
6. wegen en paden, in- en uitritten, alsmede bijbehorende waterhuishoudkundige voorzieningen zoals bermsloten, bruggen en duikers

In de Wijziging worden regels gegeven over de geluidsproductie, slagschaduw, externe veiligheid en lichtschittering/reflectie. Hieraan is het bouwplan getoetst.

Uit de aanvraag en de gegevens die overgelegd zijn bij de aanvraag kan worden geconcludeerd dat het plan voldoet aan de hierover opgenomen planregels.

Conclusie toetsing aan het bestemmingsplan

Uit de beoordeling van de stukken bij de aanvraag volgt dat wordt voldaan aan deze gebruiksregels. Ook voldoen de windturbines en de inkoopstations aan de bouwregels.

Er zijn geen redenen om de omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen, zoals bedoeld in artikel 2.1, lid 1 onder a van de Wabo, te weigeren wegens strijd met het bestemmingsplan.

3.2 Milieu

De navolgende tekst vervangt de tekst onder '*Inleiding*' van paragraaf 3.2 van het besluit van 30 juni 2020, tot aan 'Beste beschikbare technieken (BBT).

Toetsingskader

Dit herstelbesluit heeft betrekking op het verbinden van vergunningvoorschriften ter bescherming van het milieu aan de omgevingsvergunning, bij het beoordelen van de activiteit oprichten en werking hebben van een inrichting als bedoeld in artikel 2.1, lid 1 onder e van de Wabo.

Op afwegingen voor dit herstelbesluit is artikel 2.14 Wabo van toepassing. Hierin wordt, kort samengevat, verlangd dat bij de beslissing op de aanvraag de gevolgen voor het milieu worden betrokken. Op grond van art. 2.22 Wabo worden voorschriften aan het besluit verbonden indien dat nodig is met het belang dat voor de activiteit in artikel 2.14 Wabo, te weten de bescherming van het milieu.

In dit herstelbesluit wordt rekening gehouden met de regels die de Wijziging geeft voor geluid, slagschaduw, externe veiligheid en lichtschittering/reflectie en verbinden wij voor deze aspecten voorschriften aan de op 30 juni 2020 voor dit windpark verleende omgevingsvergunning. De overige milieuaspecten zijn getoetst en met voorschriften geborgd in het besluit van 30 juni 2020.

De aanvraag waarvoor vergunning is verleend geeft inzicht in de gevolgen voor het milieu. De aanvulling op de aanvraag van 17 augustus 2021 geeft aanvullende informatie over de milieugevolgen en geeft achtergrondinformatie over de invloed van de effecten bezien vanuit het belang van het milieu.

De raad van de gemeente Eemsdelta heeft de Wijziging vastgesteld. Hierin zijn, in het kader van de goede ruimtelijke ordening, regels gesteld waaraan de windturbines moeten voldoen. In dit besluit worden de aanvraag en de aanvulling daarop aan deze planregels getoetst.

Bij onze beslissing op de aanvraag hebben wij:

- de aspecten genoemd in artikel 2.14, lid 1, onder a, van de Wabo betrokken;
- met de aspecten genoemd in artikel 2.14, lid 1, onder b, van de Wabo rekening gehouden;
- de aspecten genoemd in artikel 2.14, lid 1, onder c, van de Wabo in acht genomen.

In de onderstaande hoofdstukken lichten wij dit nader toe, waarbij wij ons beperken tot die onderdelen van het toetsingskader die ook daadwerkelijk op onze beslissing van invloed (kunnen) zijn.

Ten aanzien van de betreffende milieuaspecten zijn in de volgende paragrafen de overwegingen opgenomen ten aanzien van de aanvraag en vergunning.

Geluid

Deze overwegingen vervangen de overwegingen over geluid op pagina's 16 – 19 van het besluit van 30 juni 2020, tot aan '*Slagschaduw*'.

Algemeen

In artikel 1.11, lid 3, onder a, van het Activiteitenbesluit staat aangegeven dat bij het melden van één of meer windturbines een akoestisch onderzoeksrapport moet worden ingediend. Het akoestisch onderzoek voor de aanvraag betreft het "Akoestisch onderzoek en onderzoek naar slagschaduwhinder Windpark Delfzijl Zuid Uitbreiding" met projectnummer 716113, d.d. 11 november 2019, versie V14 van Pondera Consult. Ten behoeve van de afwegingen voor de normstelling is het in §2.3 van dit besluit genoemde rapport van Pondera Consult d.d. 17 augustus 2021 inzake de normering opgesteld. De raad van de gemeente Eemsdelta heeft dit rapport gebruikt bij het opstellen van regels voor geluid in de Wijziging.

Normering

In de voorschriften van de Wijziging zijn na een afweging voor geluid normen van 47 dB L_{den} en 41 dB L_{night} opgenomen, geldend op de gevels dan wel de grens van geluidgevoelige objecten.¹ Daarnaast is ingevolge de Structuurvisie Eemsmond–Delfzijl en de daarbij opgestelde samenwerkingsovereenkomst een norm van 65 dB voor het gecumuleerde geluid opgenomen.

De gemeente ziet op basis van alle informatie hieromtrent geen aanleiding voor laagfrequent- of infrageluid van windturbines in de Wijziging normen op te nemen. Gelet op alle bij ons bekende informatie hieromtrent, inclusief jurisprudentie over dit aspect, zien wij eveneens geen aanleiding voor normen voor deze aspecten in dit herstelbesluit.

Bij de afwegingen is de informatie uit het rapport van Pondera d.d. 17 augustus 2021 betrokken. Hieruit blijkt dat het hanteren van een norm van 48 dB L_{den} een geringe toename van het aantal (ernstig) gehinderden tot gevolg heeft. Het stellen van een ruimere norm dan die bij de Structuurvisie Eemsmond–Delfzijl voor de invulling met windparken in het gebied, en bij de milieu-effectrapportage voor het onderhavige windpark is gehanteerd, is om reden van bescherming van de omgeving ongewenst. Het stellen van een lagere norm van 45 dB L_{den} levert een beperkte afname van het aantal gehinderden en ernstig gehinderden. Met de te hanteren dosis-effectrelaties (van het TNO-rapport 'Hinder door geluid van windturbines', 2008–D–R105/B) zou het aandeel ernstig gehinderden binnen de invloedssfeer van het park hier mee afnemen van ca. 3,35 tot 2,83% (een afname van ca. 0,5%). Daar tegenover staat dat het voldoen aan deze norm zou een vermindering van de energie-opbrengst van 5,4% betekenen.

Wij hebben aan LBP|Sight een nader advies gevraagd over wetenschappelijke inzichten die bij ons oordeel over de normstelling voor geluid moeten worden betrokken. Dit aanvullend advies biedt geen grond voor het oordeel dat de normen van dit herstelbesluit niet toereikend zijn in het belang van bescherming van het milieu en meer in het bijzonder van omwonenden tegen hinder en gezondheidseffecten door geluid, hetgeen ook geldt voor de normen voor geluid zoals die in de Wijziging zijn opgenomen.

Toetsing aan normering

Uit het akoestisch onderzoeksrapport voor de aanvraag en de aanvulling van 17 augustus 2021 blijkt dat, afhankelijk van het te kiezen windturbine, zonodig met mitigerende maatregelen (voor een deel van de woningen en aan een deel van de windturbines), aan de normen van de Wijziging kan worden voldaan.

¹ Toepassing geven aan een andere geluidsdosismaat of een andere wijze van normstelling is onderzocht; dit hebben wij evenwel, in het licht van het beschermingsniveau en het belang van het beschermen van de omgeving, niet opportuun geacht en blijkt ook anderszins niet evident beter of beter toepasbaar ter bescherming van de omgeving tegen windturbinegeluid.

In het bestemmingsplan Windpark Delfzijl Uitbreiding Zuid 2020 en tevens in de Wijziging is ook getoetst aan de Structuurvisie Eemsmond – Delfzijl. Deze Structuurvisie kent een gecumuleerde geluidsnorm van 65 dB L_{cum} , welke is overgenomen in het bestemmingsplan. Bij de bepaling van L_{cum} wordt voor woningen die ingevolge de bestemming onderdeel zijn/worden van een windpark de bijdrage van geluid van windturbines niet betrokken. De grens voor het gecumuleerde geluid die binnen het gebied van de structuurvisie Eemsmond–Delfzijl geldt, is een bovengrens voor het totaal aan geluid (van relevante omgevingseigen bronnen) waar bewoners aan bloot kunnen worden gesteld. Wij hebben hierbij overwogen dat het stellen van lagere normen voor geluid van het onderhavige windpark, theoretisch inhoudt dat er meer ruimte ontstaat voor een invulling met andere geluidbronnen.

Daar waar nieuwe bestemmingen worden gelegd in het nieuwe bestemmingsplan *Windpark Delfzijl Uitbreiding Zuid 2020* wordt ook de geluidzone van het industrieterrein Oosterhorn weer vastgelegd. Voor de overige delen van het buitengebied blijft de geluidzone zoals opgenomen in het bestemmingsplan 'Buitengebied Zuid' van toepassing. Aangezien het aangevraagde windturbinepark gehouden is aan een geluidniveau L_{den} van 47 dB en een geluidniveau L_{night} van 41 dB ontstaat geen strijdigheid op dit punt met het bestemmingsplan "Buitengebied Zuid" en bestaat er geen aanleiding om maatwerk voor dit windpark vast te stellen.

In het akoestisch rapport bij de aanvraag is vermeld dat het definitieve windturbinetype nog niet bekend is. De onderhavige aanvraag om een omgevingsvergunning heeft betrekking op 16 windturbines (extra variant). In de extra variant is gerekend met een GE 3.4–130 Windturbine met een ashoogte van 136 meter en een rotordiameter van 130 meter. In het 'Onderzoek milieunormen windenergie' van 17 augustus 2021 is gerekend met Nordex N133–4.8MW STE. Beide turbines vallen binnen de bandbreedte van turbintypes die voor het park kunnen worden gerealiseerd.

De definitieve keuze van het type windturbine moet ten minste 3 maanden voor de oprichting van het park gekozen te worden. Wanneer de keuze is gemaakt moet een definitief akoestisch onderzoek dat betrekking heeft op de te plaatsen type windturbine(s) aan het bevoegd gezag te worden overlegd. Dit is geborgd in voorschrift 2.8 van dit besluit.

Ten aanzien van het berekenen en/of meten van windturbinegeluid wordt overwogen dat er geen reden is een andere methode te hanteren dan die van bijlage 4 van de Activiteitenregeling milieubeheer. Dit is onzes inziens de best beschikbare methode voor meten en berekenen van windturbinegeluid aangezien dit specifiek voor dit doel en voor deze geluidsbron is opgesteld. Gemotiveerd kan een gelijkwaardige methode worden gehanteerd. Voorschriften hieromtrent worden aan de vergunning toegevoegd.

Conclusie geluid

In het belang van de bescherming van het milieu en in het bijzonder de bescherming van de omgeving tegen ontoelaatbare geluidhinder en/of gezondheidseffecten veroorzaakt door geluid van windturbines, verbinden wij normen van 47 dB L_{den} en 41 dB L_{night} voor het gehele windpark, aan de vergunning. Wij zien gelet op de informatie die (ook) ten grondslag ligt aan de Wijziging en de daarbij door de gemeenteraad gemaakte overwegingen in het kader van een goede ruimtelijke ordening geen aanleiding om te concluderen dat de geluidnormen van de Wijziging uit het oogpunt voorkomen dan wel beperken van geluidhinder en/of gezondheidseffecten door geluid van de windturbines van het onderhavige windpark, ook in samenstel met ander geluidbronnen in de omgeving, niet toelaatbaar zijn. Er is geen aanleiding andere geluidnormen te stellen dan die van de Wijziging. Uit het akoestisch rapport bij de aanvraag en de aanvulling van 17 augustus 2021 volgt dat Windpark Delfzijl Zuid Uitbreiding op woningen van derden kan voldoen aan de gestelde normen van artikel 4.1.4 sub b van de Wijziging, zolang met gewijzigde instellingen van (een deel van de) turbines in bepaalde perioden (mitigerende maatregelen).

Slagschaduw

De navolgende overwegingen van deze paragraaf vervangen de overwegingen over slagschaduw op pagina's 19 – 22 van het besluit van 30 juni 2020 onder '*Toetsingskader*' tot aan '*Externe Veiligheid*'

Toetsingskader

In de Wijziging is door de gemeente een keus gemaakt voor de maximaal toelaatbare hinder door slagschaduw. Hierbij is gekozen voor een waarde van 0 uur slagschaduw per jaar maximaal op slagschaduw gevoelige objecten en 6 uur slagschaduw bij overige slagschaduw gevoelige objecten ten gevolge van het windpark, exclusief de tijd die benodigd is voor het uitschakelen van de turbines naargelang het zonaanbod. De keus voor deze norm is voor het onderhavige windpark gemaakt, op basis van een op de situatie toegesneden afweging. Hierbij is betrokken dat een groot deel van de woningen in de invloedssfeer van het onderhavige windpark al bloot wordt gesteld aan slagschaduw door nabijgelegen windparken.

De voor dit park gekozen normen betreffen bestaand noch nieuw beleid of nieuwe beleidslijn van de gemeente. Het opnemen van deze norm als vergunningvoorschrift is ook geen bestaand van de provincie en vormt hiermee ook geen nieuw beleid of nieuwe beleidslijn van de provincie.

Met de hoogte van de voorgeschreven maximale slagschaduwduur per jaar op een slagschaduw gevoelig object kan aanvullende hinder nagenoeg worden vermeden en bij overig gevoelige objecten tot een minimum worden beperkt.

Normering

Enige mate van hinder is toelaatbaar aangezien de activiteit op zichzelf gewenst is als onderdeel van de Nederlandse (duurzame) energievoorziening. In het bestemmingsplan zijn daarvoor reeds normen gesteld. Met de hoogte van de voorgeschreven maximale slagschaduwduur per jaar op een slagschaduw gevoelig object kan de hinder nagenoeg worden vermeden en bij overig gevoelige objecten tot een minimum worden beperkt. Met een waarde van 0 uur slagschaduw per jaar maximaal op slagschaduw gevoelige objecten en 6 uur slagschaduw bij overige slagschaduw gevoelige objecten ten gevolge van het windpark wordt het belang van het milieu zo veel mogelijk beschermd.

Onder genoemde slagschaduw gevoelige en overige slagschaduwgevoelige objecten verstaan we de objecten zoals gedefinieerd in de Wijziging.

In het rapport van Pondera d.d. 17 augustus 2021 is toegelicht dat er sprake is van hinderlijke slagschaduw wanneer er is sprake van een minimale afdekking van de lichtbron (in dit geval de zon) van 20% van het oppervlak van de bron. Voor windpark Delfzijl Zuid Uitbreiding ligt deze afstand (worst case) concreet op 1.810 meter. Deze afstand is groter dan 12 maal de rotordiameter (1.632 meter). Om aan te sluiten bij dit uitgangspunt voor hinderbeleving in het onderzoek, wordt de concrete afstand bij 20% afdekking voor optimale bescherming opgenomen in de voorschriften.

Toetsing aan normering

Uit de berekeningen blijkt dat zonder het toepassen van een stilstandsvoorziening maar rekening houdend met de gemiddelde klimatologische omstandigheden op een aantal gevels van woningen de verwachte hinderduur in een aanzienlijk aantal situaties meer bedraagt dan 6 uur. De overschrijding van de jaarlijkse hinderduur wordt niet door alle windturbines van het Windpark veroorzaakt en kan ook als gevolg van het (nog) wijzigen van het type windturbine afnemen.

Om aan de normen te voldoen dienen de windturbines te worden voorzien van een automatische stilstandsvoorziening.

Wanneer aan de normstelling van het herstelbesluit wordt voldaan, wordt tevens voldaan aan het maatwerkvoorschrift dat in voorschrift 3.1 van de reeds verleende vergunning ten behoeve van de woningen Familie Bronsweg 64 en –89 is gesteld. Hiermee is dit voorschrift overbodig geworden en komt te vervallen.

Conclusie slagschaduw

Voor slagschaduw is er geen provinciaal beleid. Het voor dit specifieke park in de Wijziging opgenomen normenstelsel voor de toelaatbaarheid van slagschaduw vloeit voort uit een voor deze specifieke locatie gemaakte afweging. Wij stellen vast dat omwonenden door deze normen niet worden benadeeld. Ook is ons bekend dat deze normen in afstemming met de initiatiefnemer zijn bepaald. Hiermee zien wij overigens ook geen aanleiding voor het onderhavige windpark om niet aan te sluiten bij deze normstelling, waarbij nadrukkelijk wordt opgemerkt dat dat geen algemeen of nieuw beleid is van de provincie.

De normstelling voor slagschaduw wordt met dit herstelbesluit overigens conform de regels van de Wijziging aangepast, om daarmee de nadelige gevolgen voor het milieu als gevolg van het ontstaan van slagschaduw zoveel mogelijk te beperken.

Lichtschittering/reflectie

De navolgende tekst vervangt de tekst onder '*Lichtschittering*' van paragraaf 3.2 van het besluit van 30 juni 2020.

In het de bestaande vergunning is overwogen dat 'in de aanvraag is opgenomen dat het windturbinetype dat gerealiseerd dient te worden voorzien van niet reflecterende materialen of coatinglagen op betreffende onderdelen. Door het vervallen van de voorschriften van het Activiteitenbesluit voor dit aspect worden hieromtrent, in het belang van de bescherming van het milieu, met dit herstelbesluit en conform de Wijziging voorschriften aan de vergunning verbonden.'

Externe veiligheid

De navolgende tekst vervangt de tekst onder '*Externe veiligheid*' van paragraaf 3.2 van het besluit van 30 juni 2020.

Onderzoek

Voor het windpark is onderzoek uitgevoerd naar de potentiële risico's voor de omgeving; dit betreft het onderwerp van de externe veiligheid. Het onderzoek is uitgevoerd conform het Handboek Risicozonering windturbines. Aangezien de methode specifiek voor windturbines is opgesteld kan deze worden gezien als de best beschikbare methode om risico's van windturbines. Wij zijn van oordeel dat het onderzoek daarmee de benodigde informatie over de gevolgen voor het milieu bevat. De inhoudelijke beoordeling van de volledigheid en juistheid van de rapportage is reeds beoordeeld in het kader van de oorspronkelijke vergunningaanvraag. De aanvullende informatie hebben wij beoordeeld en is ook volledig en juist en voldoende voor het kunnen beoordelen van de aanvraag.

In het bestemmingsplan zijn voorschriften opgenomen ten aanzien van de maximale risico's voor de omgeving en de veiligheid van de turbine installaties. Indien voldaan wordt aan deze normen is het gebruik ruimtelijk aanvaardbaar blijkens de beoordeling van de gemeente.

Het onderzoek en de aanvulling op de aanvraag wijzen uit dat voldaan kan worden het voorschrift uit het bestemmingsplan ten aanzien van externe veiligheid.

Beoordeling gevolgen voor het milieu

Het onderzoek in de aanvraag en de aanvulling wijzen uit dat er een kleine kans is door falen van de windturbine of een deel die tot een risico voor de omgeving leidt. Landelijk worden uniforme veiligheidsnormen gehanteerd voor beperkt kwetsbare en kwetsbare objecten als het gaat om het risico voor individuen (het plaatsgebonden risico) en voor groepen (het groepsrisico). Relevante definities zijn opgenomen in het Besluit Externe Veiligheid inrichtingen. Bij de normstelling landelijk wordt geen onderscheid gemaakt naar de risicobron.

Voor beperkt kwetsbare objecten wordt in beleid een norm van 1:100.000 gehanteerd (PR 10⁻⁵) inhoudende dat kans op overlijden bij onbeschermde aanwezigheid gedurende een jaar op enige punt eens in de honderdduizend jaar is. Voor kwetsbare objecten is de norm 1: 1.000.000 (PR 10⁻⁶, kans eens in de miljoen jaar). Voor het groepsrisico of passantenrisico gelden andere risicowaardes die afhankelijk zijn van het aantal personen en/of passanten.

Het onderzoek laat zien welke risico's optreden bij omliggende kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten. De risico's voor veiligheid zijn aanleiding voorschriften op te leggen.

De risiconormen die landelijk worden gehanteerd bieden voldoende bescherming gezien vanuit het belang van het milieu. Deze zijn bijzonder laag en aanmerkelijk lager dan andere algemeen aanvaarde (maatschappelijke) risico's. Er is geen aanleiding in deze omgeving om een hogere of lager risico als norm te stellen ten opzichte van de risico's die op andere plekken mag worden verwacht. Uit de aanvraag en aanvulling volgt dat met het stellen van een norm voor het plaatsgebonden risico bij kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten afdoende bescherming wordt geboden. Voor passanten, groepen en andere objecten blijkt uit de aanvraag dat in deze situatie geen relevante risico's zijn te verwachten en is er derhalve geen aanleiding hier voorschriften voor te stellen.

Uit de aanvraag en aanvulling volgt dat voldaan wordt aan de genoemde waardes. Er is geen aanleiding de normen aanvullend voor te schrijven.

In de bestaande vergunning zijn de toetsing en de overwegingen ten aanzien van de plaatsing van de windturbines in verband met het aspect externe veiligheid beschreven.

Onder 'veiligheidssystemen en certificering windturbines' wordt verwezen naar artikel 3.14 lid 5 van het Activiteitenbesluit en artikel 3.14 lid 1 van de Activiteitenregeling milieubeheer. Wij zien geen aanleiding om aan te nemen dat de inhoud van deze artikelen niet (meer) toereikend is in het belang van het voorkomen dan wel zoveel als mogelijk beperken van risico's voor de omgeving, als gevolg van het functioneren van de turbines. Door het ingevolge de uitspraak van de ABRvS buiten toepassing laten van deze artikelen, worden deze met dit herstelbesluit aan de vergunning toegevoegd.

Eindconclusie

Mede gelet op artikel 2.14 van de Wabo verbinden wij gelet op het belang van de bescherming van het milieu aanvullende c.q. gewijzigde voorschriften aan de vergunning. Deze voorschriften sluiten aan bij de regels van de Wijziging.

4 Voorschriften

In het besluit van 30 juni 2020 zijn voorschriften opgenomen. De voorschriften worden als volgt gewijzigd:

1. Voorschrift 2.8 wordt vervangen door:

2.8 Uiterlijk 3 maanden voor de start van de bouw van de windturbines moet aan het bevoegd gezag meegedeeld worden welk type windturbines gerealiseerd wordt. Hierbij dient een rapport te worden overgelegd waarin de geluidbelasting op de gevel van gevoelige gebouwen en waarin de slagschaduweffecten worden weergegeven. In het rapport moet rekening gehouden worden met cumulatieve effecten van de nabijgelegen Windparken en uit het rapport moet blijken dat aan de voorschriften van de Wijziging betreffende geluid en slagschaduw wordt voldaan.

2. Voorschrift 2.9 wordt vervangen door:

2.9 De registratie conform voorschrift 2.10 wordt binnen 3 maanden na de afloop van een kalenderjaar aan het bevoegd gezag overgelegd.

3. Voorschrift 2.10 wordt vervangen door:

2.10 a. De windturbines van het windpark Delfzijl Zuid Uitbreiding mogen gezamenlijk niet meer geluid veroorzaken dan 47 dB L_{den} en 41 dB L_{night} op de gevel van gevoelige gebouwen en op de grens van gevoelige terreinen.

b. De drijver van de inrichting registreert de volgende gegevens:

- de emissie-term L_E , gebaseerd op de effectieve werking gedurende het afgelopen kalenderjaar,

Waarbij de emissie-term L_E representeert het jaargemiddelde geluidsvermogen per octaafband dat door de turbine wordt uitgestraald. Het wordt berekend uit het windsnelheidsafhankelijke geluidsvermogen van de installatie, de lokale langjaargemiddelde windsnelheidsverdeling op ashoogte en de correctiefactor voor de richtwerking. De berekeningen worden uitgesplitst per dag-, avond- en nachtperiode. De emissie-term wordt als volgt berekend:

$$L_E = 10 \lg \left(\sum_{j=V_{ci}}^{V_{co}} \left(\frac{U_j}{100} 10^{L_{W,j,j}/10} \right) \right) + \Delta L$$

waarbij:

$L_{W,i,j}$	bronsterkte per octaafband en per windsnelheidsklasse j in dB(A)
ΔL	correctiefactor voor de richtwerking van windturbines in dB
U_j	frequentie van voorkomen van windsnelheidsklasse j op ashoogte per beoordelingsperiode in procenten
j	windsnelheden in gehele getallen op ashoogte in m/s, gelegen tussen V_{ci} en V_{co}
V_{ci}	laagste windsnelheid waarbij de turbine in bedrijf is (ci = cut in)
V_{co}	hoogste windsnelheid waarbij de turbine in bedrijf is (co = cut out)

en

- de voor de duur van een handhavingsmeting voor het bepalen van het geluidsvermogen van de windturbine benodigde gegevens ter bepaling van de windsnelheid op ashoogte.

4. Het volgende voorschrift 2.11 wordt toegevoegd:

- 2.11 Een rapport van een akoestisch onderzoek, bedoeld om te onderbouwen dat wordt voldaan aan de gestelde immissienormen van deze vergunning, bevat de volgende gegevens:
- a. de naam van de opdrachtgever van het onderzoek;
 - b. de naam van de instantie die het onderzoek heeft uitgevoerd;
 - c. de datum van het onderzoek;
 - d. aanleiding en het doel van het onderzoek;
 - e. de gegevens waarmee wordt aangetoond dat de betreffende situatie valt binnen het toepassingsbereik van de gebruikte methode;
 - f. indien een andere methode dan die is opgenomen in deze regeling wordt gebruikt, wordt de noodzaak daarvan aangegeven en wordt de toegepaste methode beschreven en verantwoord;
 - g. indien een rekenmethode wordt toegepast, alle ingevoerde gegevens en tevens de geraadpleegde windfrequentiegegevens;
 - h. een of meer kaarten of tekeningen op een zodanige schaal dat een duidelijk beeld wordt gegeven van bestaande of voorgenomen windturbines en van gevoelige gebouwen of gevoelige terreinen waarop het akoestisch onderzoek betrekking heeft;
 - i. de waarneempunten;
 - j. de situering, akoestisch relevante dimensies en de aard van de doorgerekende geluidsbepalende of afscherpende maatregelen, zowel op oorspronkelijk kaartmateriaal als in de vorm van de geschematiseerde computerinvoer;
 - k. de situering, akoestisch relevante dimensies en de aard van de overige geluidsreflecterende en -afschermende objecten of constructies;
 - l. de scheidingslijn of scheidingslijnen tussen akoestisch harde en zachte bodemvlakken, met een aanduiding van de aard van de bodem;
 - m. in akoestisch gecompliceerde situaties, een grafische weergave van de bij de berekeningen gehanteerde geometrische invoergegevens;
 - n. de bestaande en toekomstige geluidsbelastingen vanwege een windturbine of een combinatie van windturbines van de gevel van een gevoelig object of van de grens van een gevoelig terrein voor de situatie waarin geen maatregelen zijn genomen ter vermindering van de geluidsemmissie of ter beperking van de geluidsoverdracht.

5. Het volgende voorschrift 2.12 wordt toegevoegd:

- 2.12 a. Ten behoeve van akoestisch onderzoek, voor dit windpark wordt bij de bepaling van de geluidsbelasting van een windturbine of een combinatie van windturbines rekening gehouden met:
1. de over een kalenderjaar energetisch gemiddelde bronsterkte volgens de methode, bedoeld in hoofdstuk 3 van [bijlage 4](#) van de Activiteitenregeling milieubeheer, zoals deze gold op 29 juni 2021, en met gebruikmaking van het door het KNMI aangeleverde langjarig gemiddelde windprofiel op ashoogte, tenzij wordt aangetoond dat gegevens beschikbaar zijn die een beter beeld geven van de geluidsemmissie van de windturbine of een combinatie van windturbines;
 2. de invloed van de omgeving en de meteorologische omstandigheden op de geluidsoverdracht van de windturbine of een combinatie van windturbines naar het immissiepunt.

- b. Indien de vaststelling van de geluidsbelasting vanwege een windturbine of een combinatie van windturbines plaatsvindt op de gevel van een gevoelig gebouw, bevindt het immissiepunt zich op het punt van de gevel, waar de geluidsbelasting het hoogst is.
- c. Indien de vaststelling van de geluidsbelasting vanwege een windturbine of een combinatie van windturbines plaatsvindt op de grens van een gevoelig terrein, bevindt het immissiepunt zich op het punt van de grens waar de geluidsbelasting het hoogst is.
- d. Indien de geluidsbelasting van een windturbine of een combinatie van windturbines met andere geluidsbronnen wordt berekend, wordt de rekenregel, bedoeld in hoofdstuk 4 van bijlage 4 van de Activiteitenregeling milieubeheer, zoals deze gold op 29 juni 2021, dan wel een andere, gelijkwaardige methode, toegepast.
- e. Van de methode, bedoeld in hoofdstuk 3 van Bijlage 4 bij de Regeling algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (Reken- en meetvoorschrift windturbines) zoals deze gold op 29 juni 2021, kan geheel of gedeeltelijk worden afgeweken indien aannemelijk wordt gemaakt dat de toe te passen afwijking:
 - een belangrijke tijdbesparing of kostenbesparing oplevert en in de betreffende situatie nagenoeg even nauwkeurig is;
 - de betreffende situatie belangrijk nauwkeuriger is, of
 - voldoende nauwkeurig is en de methode, bedoeld in hoofdstuk 3 van bijlage 4 van de Activiteitenregeling milieubeheer zoals deze gold op 29 juni 2021, in de betreffende situatie niet leidt tot een voldoende representatieve geluidbelasting.
- f. Indien de gegevens over het, van de windsnelheid afhankelijke, bronvermogen van een windturbine of een combinatie van windturbines niet of niet volledig beschikbaar zijn, wordt dit bepaald volgens de methode, bedoeld in hoofdstuk 2 van Bijlage 4 bij de Regeling algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (Reken- en meetvoorschrift windturbines) zoals deze gold op 29 juni 2021.
- g. Indien in het kader van de handhaving wordt beoordeeld of het bronvermogen overeenkomt met de in het akoestisch onderzoek gebruikte waarden, wordt de methode, bedoeld in paragraaf 2.6 van Bijlage 4 bij de Regeling algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (Reken- en meetvoorschrift windturbines) zoals deze gold op 29 juni 2021, toegepast.

6. Voorschrift 3.1 wordt vervangen door:

- 3.1 a. de slagschaduwduur op ramen binnen de gevel van slagschaduw gevoelige objecten, gelegen binnen 1.810 meter vanaf het middelpunt van een windturbine, veroorzaakt door alle windturbines die in de Wijziging zijn aangeduid met de bestemming 'Bedrijf – Windturbinepark Voorlopig' tezamen mag niet meer bedragen dan 0 uur per jaar, uitgezonderd de tijd die noodzakelijk is voor het afschakelen van de windturbines als gevolg van de automatische stilstandvoorziening, en;
- b. de slagschaduwduur op ramen binnen de gevel van overige slagschaduw gevoelige objecten, gelegen binnen 1.810 meter vanaf het middelpunt van een windturbine, veroorzaakt door alle windturbines die in de Wijziging zijn aangeduid met de bestemming 'Bedrijf – windturbinepark Voorlopig' tezamen mag niet meer bedragen dan 6 uur per jaar.
- c. Onder een slagschaduw gevoelig object wordt verstaan: ieder object bedoeld voor bewoning of anderszins voor permanent verblijf van personen (woningen, woonboten of woonwagens en zorginstellingen, niet zijnde een molenaarswoning), voor zo het gebruik in overeenstemming met de geldende bestemming is, en voor zover de gevel of het dakvlak voorzien is van één of meerdere lichtdoorlatende vlakken in de richting van de windturbine(s).
- d. Onder een overig slagschaduw gevoelig object wordt verstaan:

overige objecten voor zover personen in een ruimte binnen dit object gedurende langere aaneengesloten tijd verblijven tijdens de daglichtperiode (zoals scholen, kantoren en dienstverlening, zorg gerelateerde activiteiten, dag recreatieve doeleinden, horecagelegenheden, kampeerterreinen en molenaarswoningen bij andere windparken dan Windpark Delfzijl Zuid Uitbreiding), niet zijnde (agrarische) bedrijfsgebouwen zoals stallen, opslagloodsen, schuren, alsmede buitenterreinen of molenaarswoningen bij windpark Delfzijl Zuid Uitbreiding), en voor zo ver:

- het gebruik in overeenstemming met de geldende bestemming is;
- dit een gebouw of bouwwerk betreft, de gevel of het dakvlak voorzien is van één of meerdere lichtdoorlatende vlakken in de richting van de windturbine(s);

Voor zo ver slechts een deel van een object als slagschaduwgevoelig kan worden aangemerkt hoeft alleen dat deel als slagschaduwgevoelig te worden beschouwd.

7. Het volgende voorschrift 4 wordt toegevoegd:

4. Alvorens een windturbine voor energieproductie in gebruik genomen en gehouden mag worden, dient deze ten behoeve van het voorkomen of beperken van lichtschildering voorzien te zijn van niet-reflecterende materialen of coatinglagen op betreffende onderdelen, waarbij het meten van reflectiewaarden plaatsvindt overeenkomstig NEN-EN-ISO 2813 of een daaraan ten minste gelijkwaardige meetmethode.

8. Het volgende voorschrift 5 wordt toegevoegd:

5. a. Een windturbine mag enkel in gebruik worden genomen en gehouden indien wordt voldaan aan de veiligheidseisen opgenomen in NEN-EN-IEC 61400-1, NEN-EN-IEC 61400-2 of NEN-EN-IEC 61400-3.
- b. Aan het voorgaande lid wordt voldaan indien voor de windturbine een certificaat is afgegeven door een certificerende instantie waaruit blijkt dat de windturbine voldoet aan deze regels. De certificerende instantie is geaccrediteerd voor het afgeven van certificaten, overeenkomstig de normen bedoeld in het eerste lid bij de Raad voor Accreditatie of bij een accrediterende instantie die erkend is door een andere staat, aangesloten bij de Multilateral Agreement on European Accreditation of Certification.
- c. Een windturbine mag niet in gebruik worden genomen of gehouden indien vanwege een geconstateerd of redelijkerwijs vermoed gebrek daaraan de veiligheid voor de omgeving in het geding is. Ter voldoening aan deze voorwaardelijke verplichting wordt een windturbine minstens eenmaal per kalenderjaar beoordeeld op de noodzakelijke beveiligingen, onderhoud en reparaties door een deskundige op het gebied van windturbines. Indien een windturbine als gevolg van het in werking treden van een beveiliging buiten bedrijf is gesteld, wordt deze pas weer in werking gesteld nadat de oorzaak van het buiten werking stellen is opgeheven.